

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 226-33-82
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

27.03.2017 № 04-569

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради України

Парубію А. В.

Щодо результатів аудиту

Шановний Андрію Володимировичу!

Рахункова палата провела аудит ефективності використання та розпорядження майном Українського державного підприємства “Укрхімтрансміак” (далі – Укрхімтрансміак).

У 2014–2015 роках і за 9 місяців 2016 року **Укрхімтрансміак**, яке є стратегічним для економіки та безпеки нашої держави в хімічному комплексі та особливо важливим для економіки підприємством, **матеріальні та інші активи використовував достатньо ефективно**. Якщо за **2014 рік і перше півріччя 2015 року оцінка фінансово-господарської діяльності підприємства задовільна**, а протягом другого півріччя **2015 року навіть неефективна**, то за **2016 рік робота Укрхімтрансміаку була ефективною**. Фінансові ресурси, сформовані на підприємстві, давали можливість сплачувати кошти на користь держави у вигляді податків і зборів у великих розмірах.

Показники рентабельності Укрхімтрансміаку мали позитивний характер, відповідно, дохідність підприємства з різних позицій зростала. Разом з тим баланс Укрхімтрансміаку в досліджуваному періоді **не був абсолютно ліквідним**. **Перетворення матеріальних або інших цінностей у грошові кошти для покриття поточних фінансових зобов’язань було проблематичним**.

Через відсутність дієвого контролю з боку Міністерства економічного розвитку і торгівлі України як уповноваженого органу управління не забезпечено в достатньому обсязі зміцнення фінансового стану підприємства. Зростання прибутку насамперед пов’язано із знеціненням української гривні і зростанням курсу валют (долара США) та підвищенням тарифу на транспортування **аміаку російського походження**. При цьому **95,5 відс. чистого доходу підприємства становлять саме послуги з транзиту рідкого аміаку через територію України, оплата за які здійснюється в доларах США**. Незважаючи на перекачування додаткових обсягів аміаку російського походження, **загальний фактичний обсяг транспортування аміаку протягом останніх чотирьох років мав хоч і незначне, але зменшення**.

Статутні завдання Укрхімтрансміаку щодо забезпечення безпечної експлуатації українського відрізка магістрального аміакопроводу Тольятті–Горлівка–Одеса переважно **виконуються**. Проте **стан розрахунків за транзит аміаку на сьогодні є критичним**. **Належна взаємодія** уповноваженого органу управління та суб'єкта господарювання **відсутня**. **Судові спори** з основним контрагентом ВАТ “Тольяттіазот” **негативно впливають на діяльність українського підприємства, фактично створюючи ризики його зупинки**.

Мінекономрозвитку практично не здійснювало повноважень уповноваженого органу управління, передбачених статтею 6 Закону України від 21.09.2006 № 185 “Про управління об'єктами державної власності”. Після набуття права управління Укрхімтрансміаком **зміни до його установчих документів Мінекономрозвитку не внесено**. Підприємство діє відповідно до статуту, затвердженого ще Мінпромполітики у 2014 році. Внаслідок неприведення у відповідність із чинним законодавством установчих документів Укрхімтрансміаку **норми положень його структурних підрозділів теж не актуалізовано**. **Зміна уповноваженого органу управління з Мінпромполітики на Мінекономрозвитку не сприяла забезпеченню високоефективної і стабільної роботи підприємства**.

Організаційне забезпечення передання Укрхімтрансміаку із сфери управління Мінпромполітики до сфери управління Мінекономрозвитку тривало 9 місяців. У результаті право на управління об'єктом Мінекономрозвитку набуло лише в грудні 2014 року. Проведення господарської діяльності підприємства відбувалось **без стратегічного та інвестиційних планів**.

Мінекономрозвитку у 2015–2016 роках **не проведено жодного заходу внутрішнього аудиту Укрхімтрансміаку**. На колегіях Міністерства проблемні питання підприємства **взагалі не розглядалися**.

Моніторинг фінансової діяльності, зокрема виконання показників фінансових планів, здійснювався Мінекономрозвитку формально. **Заходи щодо поліпшення роботи не вживалися**.

Через численні коригування фінансових планів Укрхімтрансміаку **змінений його фінансовий план на 2014 рік і фінансовий план на 2015 рік не були затверджені**. Проект рішення Уряду щодо затвердження фінплану на 2014 рік Мінекономрозвитку **взагалі не подавало**. Відповідний проект урядового розпорядження на 2015 рік **не було знято з розгляду Урядовим комітетом з питань економічного розвитку та європейської інтеграції в січні 2016 року**.

Фінансовий план Укрхімтрансміаку на 2016 рік затверджено за місяць до завершення бюджетного року. **Проект урядового розпорядження про затвердження фінансового плану Укрхімтрансміаку на 2016 рік Мінекономрозвитку подано на розгляд Уряду в жовтні 2016 року із затримкою більш як на 14 місяців**. **За відсутності головного планового документа – фінплану, відповідно до якого підприємство отримує доходи і здійснює видатки, визначає обсяг та спрямування коштів для виконання своїх функцій протягом року, діяльність Укрхімтрансміаку фактично паралізована**.

На законодавчому рівні використання та розпорядження майном державного підприємства достатньо врегульоване. Водночас всупереч пункту 4 прикінцевих положень Закону України від 02.06.2016 № 1405 “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління об’єктами державної та комунальної власності” станом на 01.02.2017 **Кабінетом Міністрів України не забезпечено прийняття порядку** утворення, організації діяльності та ліквідації наглядової ради державного підприємства. **Порядок і строки оприлюднення інформації** про діяльність такого підприємства **також не визначено.**

Програмне забезпечення діяльності Укрхімтрансміаку було недостатнім. Відповідно до звітів про виконання галузевої програми станом на 01.10.2016 її заходи **реалізовані лише на 48,3 відсотка.** У цілому в періоді, що перевірявся, передбачені галузевою програмою напрями профінансовано загалом на 522,3 млн грн, що становить **31,2 відс.** загального обсягу її фінансування у 2009–2015 роках і за 9 місяців 2016 року. **Зовнішній контроль за виконанням галузевої програми і цільовим використанням виділених для цього коштів у 2015–2016 роках не здійснювався.** Чинна редакція галузевої програми **не конкретизує і не деталізує економічного ефекту,** що буде досягнутий від її впровадження.

З часу обрання на посаду керівника Укрхімтрансміаку Павла Шебести більше двох місяців **рішення про його призначення не приймається.** Як наслідок, **контракт з директором не укладено.**

Постійні зміни осіб, які здійснювали керівництво Укрхімтрансміаком, а також **відсутність скоординованих дій** між уповноваженим органом управління та підприємством з питань кадрової політики **щодо керівного складу не сприяють його ефективній роботі.** При цьому **відповідальність осіб,** на яких покладалося виконання обов’язків директора підприємства, наказами Міністерства **не визначена.**

Мінекономрозвитку порушувалися вимоги Порядку проведення конкурсного відбору керівників суб’єктів господарювання державного сектору економіки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.09.2008 № 777. **Кандидатури осіб, на яких тимчасово покладалося виконання обов’язків керівника підприємства,** що має стратегічне значення для економіки та безпеки держави і вартість активів якого, за даними останньої фінансової звітності, або річний розмір чистого доходу якого перевищує 200 млн грн, з **Урядом не погоджувалися.**

Мінекономрозвитку всупереч статті 6 Закону України від 21.09.2006 № 185 “Про управління об’єктами державної власності” **фактично не здійснювався контроль** за дотриманням вимог укладеного з керівником підприємства контракту. Звіт директора Укрхімтрансміаку за 2014 рік і щоквартальні звіти за 2015 рік та за I квартал 2016 року **відсутні.** При цьому в **Міністерстві відсутній навіть контракт,** укладений з директором Бондіком В.А. ще Агентством держмайна України.

Результати фінансово-господарської діяльності Укрхімтрансміаку за 2014 – 2016 роки свідчать, що підприємство **не в змозі швидко отримувати кошти від**

матеріальних або інших цінностей для покриття поточних фінансових зобов'язань.

Наприкінці вересня 2015 року Мінекономрозвитку своїм наказом прийняло недостатньо обґрунтоване і виважене рішення щодо встановлення збільшеної надбавки до тарифу за транзит аміаку трубопровідним транспортом через територію України, що призвело до судових спорів між російським суб'єктом господарювання та Мінекономрозвитку. Російська сторона виграла судові засідання щодо неправомірності виданого Мінекономрозвитку наказу. Зазначене призведе до втрат Укрхімтрансаміаку на суму позову від російської сторони, що, у свою чергу, створить ризики погіршення фінансового стану підприємства.

Відсутність контролю з боку Мінекономрозвитку призвела до використання коштів з порушенням вимог чинного законодавства. Так, всупереч вимогам підпункту 1 пункту 1 Порядку здійснення витрат суб'єктами господарювання державного сектору економіки в разі незатвердження (непогодження) річних фінансових планів у встановленому порядку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.10.2012 № 899, за 9 місяців 2016 року Укрхімтрансаміак здійснив витрати на капітальні інвестиції в сумі **102,0 тис. гривень**. Разом з тим у зв'язку із затвердженням 30.11.2016 фінансового плану підприємства на 2016 рік **ці витрати були внормовані**. Аналогічні порушення і в структурному підрозділі підприємства. Так, за 9 місяців 2016 року Миколаївським управлінням магістрального аміакопроводу здійснено таких витрати на суму **17,0 тис. гривень**.

Крім того, **результативність при використанні 54953,2 тис. грн на придбання обладнання на сьогодні не досягнена**. Відсутність затвердженого фінансового плану у 2015 року та несвоєчасне його затвердження у 2016 році унеможливили встановлення обладнання та досягнення запланованих результатів.

Керівництвом Укрхімтрансаміаку також нанесено збитків державному підприємству на 1383,0 тис. грн (у цінах 2002 року), адже придбане за ці кошти обладнання з 2002 року не використовуються.

Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслано Кабінету Міністрів України. Звіт та рішення Рахункової палати надіслано Міністерству економічного розвитку і торгівлі України та Українському державному підприємству "Укрхімтрансаміак".

На підставі викладеного члени Рахункової палати вважають за доцільне запропонувати Верховній Раді України розглянути результати аудиту на засіданні профільного комітету.

З повагою

Т. в. п. Голови

О.С. Яременко